

**INTERREG V-A COOPERATION PROGRAMME
GREECE – BULGARIA 2014 – 2020**

ΠΡΑΞΗ

**Reinforcing protected areas capacity through an innovative
methodology for sustainability
(BIO2CARE)**

στο πλαίσιο του Προγράμματος Διασυνοριακής Συνεργασίας
INTERREG V-A GREECE-BULGARIA 2014 – 2020

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ

Π2.1	Αναφορές επισκέψεων πεδίου σε Ελλάδα και Βουλγαρία		
Διαβάθμιση	☐ Δημόσιο	☐ Εμπιστευτικό	☒ Εσωτερικό
Έκδοση	☐ Αρχικό σχέδιο	☐ Ενδιάμεσο σχέδιο	☒ Τελική έκδοση
Ημερομηνία	16.11.2020		
Πακέτο Εργασίας της Πράξης	WP5. Integrated Approach - Policy Recommendation		
Παραδοτέο της Πράξης	D5.5.4 ESAmA visiting and promoting the new pathways		
Ενότητα Εργασιών της Σύμβασης	2. Σχεδίαση, διοργάνωση και τεκμηρίωση δράσεων για την επιθεώρηση και προβολή υποστηριζόμενων από την Πράξη δομών		
Περίληψη παραδοτέου	Το παρόν αποτελείται από δύο σύντομες ανεξάρτητες εκθέσεις που απευθύνονται στον Δήμο Νέστου και στη Διεύθυνση του Εθνικού Πάρκου της Rila ξεχωριστά και παρουσιάζουν τα ευρήματα των αυτοψιών που διεξήχθησαν στα νέα προσβάσιμα μονοπάτια (ολοκληρωμένες παρεμβάσεις-έργα) που δημιούργησαν στις περιοχές ευθύνης τους σε Ελλάδα και Βουλγαρία.		

ΑΝΑΘΕΤΟΥΣΑ ΑΡΧΗ

ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΝΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ

Κεντρικά Γραφεία: Ελ. Βενιζέλου 236, Τ.Κ. 163 41, Ηλιούπολη

Τηλ.: +30 210 99 49 837

Email: esaea@otenet.gr

Ιστοσελίδα: www.esaea.gr

ΑΝΑΔΟΧΟΣ

ΔΟΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΙΚΕ

ΔΟΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΙΚΕ

Ομονοίας 133, 65403 Καβάλα

Τηλ.: +30 2510 211063 & 64

Email: info@domikoinep.gr

Ιστοσελίδα: www.domikoinep.gr

europraxis

EUROPRACTIS μ.ΙΚΕ

Βέργας 4 (είσοδος) & Ελ. Βενιζέλου 251, 17673 Καλλιθέα, Αθήνα

Τηλ.: +30 210 95 21 313

Email: info@euro-praxis.com

Ιστοσελίδα: www.euro-praxis.com

Περιεχόμενα

Εισαγωγή.....	4
Ένθεση Παραδοτέου	4
Αντικείμενο και σκοπός του Παραδοτέου	6
Παράρτημα 1: Αυτοψίες προσβασιμότητας στη νέα οικοτουριστική διαδρομή του Δήμου Νέστου στην Κεραμωτή.....	8
Λίγα λόγια για το Κέντρο Πληροφόρησης Δέλτα Νέστου (αφετηρία της διαδρομής)	8
Λίγα λόγια για τις ολοκληρωμένες επιτόπιες επισκέψεις-επιθεωρήσεις στην Κεραμωτή	11
Παράρτημα 2: Αυτοψία προσβασιμότητας στη νέα οικοδιαδρομή της Διεύθυνσης Εθνικού Πάρκου Rila.....	17
New eco-trail accessible to persons with reduced mobility	17
New Visitor Information Centre in Blagoevgrad	19
A few words about the conducted accessibility inspections	21
Overview of the inspection findings	23

Εισαγωγή

Ένθεση Παραδοτέου

Η Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία, αποκαλουμένης στο εξής χάριν συντομίας εφεξής «ΕΣΑμεΑ», ως Δικαιούχος Έργου (Project Beneficiary) στην [Πράξη «Reinforcing protected areas capacity through an innovative methodology for sustainability» με ακρωνύμιο «BIO2CARE»¹](#) η οποία εντάσσεται στο [Πρόγραμμα Διασυνοριακής Συνεργασίας INTERREG V-A GREECE-BULGARIA 2014 – 2020²](#), ανέθεσε στην ένωση φορέων «ΔΟΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ – EUROPRACTIS» με Σύμβαση Παροχής Υπηρεσιών την υλοποίηση των εξής δύο (2) Ενοτήτων Εργασιών:

1. **Ενότητα 1^η:** Παραγωγή Οδηγού με κατευθυντήριες γραμμές για τη δημιουργία και αξιολόγηση προσβάσιμων οικοδιαδρομών.
2. **Ενότητα 2^η:** Οργάνωση επιτόπιων αυτοψιών και επισκέψεων πεδίου σε υποστηριζόμενες δομές.

Το παρόν Παραδοτέο, «**Αναφορές επισκέψεων πεδίου σε Ελλάδα και Βουλγαρία**», εντάσσεται στη 2^η Ενότητα Εργασιών της Σύμβασης, η οποία και σχετίζεται με το Παραδοτέο “D5.5.4: ESAmEA visiting and promoting the new pathways” της Πράξης BIO2CARE, την ευθύνη του οποίου έχει η ΕΣΑμεΑ στο πλαίσιο του Πακέτου Εργασίας “WP5. Integrated Approach - Policy Recommendation”.

Η 2^η Ενότητα Εργασιών έχει τους εξής στόχους:

- να υποστηρίξει την ορθή εφαρμογή των οδηγιών που περιλαμβάνει ο [Οδηγός για Προσβάσιμες Διαδρομές στη Φύση: Κατευθυντήριες γραμμές σχεδίασης και σύστημα αξιολόγησης](#)³ (εφεξής «Οδηγός», βλ. 1^η Ενότητα Εργασιών και Παραδοτέο Π1.2 της Σύμβασης), τόσο κατά τη διάρκεια όσο και μετά την ολοκλήρωση των παρεμβάσεων
- να εξετάσει βάσει των όσων ορίζονται στο Μέρος 2 του Οδηγού (**σύστημα αξιολόγησης**) τις υλοποιημένες παρεμβάσεις των εταίρων στον Νέστο και στην Παραγκάλιτσα
- να προβάλει τις εν λόγω οικοδιαδρομές στις εγχώριες και διεθνείς αγορές προσβάσιμου τουρισμού

¹ www.bio2care.eu/el

² www.greece-bulgaria.eu/

³ <https://bio2care.eu/el/results/14/guidebook-for-accessible-nature-trails>

- να μεταλαμπαδεύσει τη γνώση και διδάγματα που απορρέουν από την πιλοτική αυτή εμπειρία.

Για την επίτευξη των παραπάνω, προβλέπονται τα παρακάτω:

- **Η διοργάνωση επισκέψεων πεδίου (αυτοψίες) σε Ελλάδα και Βουλγαρία:** Οι εν λόγω επισκέψεις αφορούν στη συστηματική επιθεώρηση της εξέλιξης των παρεμβάσεων, βάσει των όσων ορίζονται στο Μέρος 2 του Οδηγού της 1ης Ενότητας Εργασιών, από μικτά κλιμάκια εμπειρογνομώνων και αντιπροσωπευτικών χρηστών, με έμφαση στη φιλικότητα, την ευχρηστία, τη προσβασιμότητα και γενικότερα στην εμπειρία του επισκέπτη-χρήστη. Η τελική σύνθεση των κλιμακίων θα πρέπει να έχει προ-εγκριθεί από την Αναθέτουσα Αρχή. Επίσης, πρέπει να επισημανθεί ότι οι εν λόγω αξιολογήσεις δεν θα εξετάσουν την συμμόρφωση των οικοδιαδρομών και των παρεμβάσεων και την όποια κείμενη Ευρωπαϊκή ή εθνική νομοθεσία καθότι αυτό εμπίπτει στην ευθύνη των φορέων υλοποίησης – διαχείρισης αυτών. Ο Ανάδοχος θα πρέπει να καλύψει, από την αμοιβή του έργου, τις δαπάνες μετακίνησης και διαμονής τουλάχιστον έξι (6) ατόμων, για τρεις (3) ημέρες σε Ελλάδα και τρεις (3) ημέρες στη Βουλγαρία, για τις ανάγκες των ελέγχων.
- **Η παραγωγή υλικού επικοινωνίας και προβολής των οικοδιαδρομών:** Στο πλαίσιο της φάσης αυτής θα ολοκληρωθεί η παραγωγή κατάλληλου υποστηρικτικού επικοινωνιακού υλικού για τη περαιτέρω βελτίωση και προβολή των οικοδιαδρομών (π.χ., χάρτες, ειδική σήμανση, προωθητικό υλικό, κ.λπ.).
- **Η δικτύωση και υλοποίηση προωθητικής καμπάνιας των οικοδιαδρομών:** Στο πλαίσιο της φάσης αυτής θα υλοποιηθεί καμπάνια στις δύο χώρες και στο εξωτερικό για την ευρεία προβολή των οικοδιαδρομών της Πράξης και την προσέλκυση νέων επισκεπτών / τουριστών με αναπηρία.
- **Η συμμετοχή / διοργάνωση σε τοπικές εκδηλώσεις για την προσέλκυση νέων επισκεπτών:** Στο πλαίσιο της φάσης αυτής ο Ανάδοχος θα πρέπει να οργανώσει τουλάχιστον τρεις (3) τοπικές εκδηλώσεις σε πόλεις εκτός της περιοχής του Προγράμματος για την προβολή των οικοδιαδρομών της Πράξης και την προσέλκυση νέων επισκεπτών / τουριστών με αναπηρία.
- **Η συμμετοχή σε συναντήσεις συντονισμού και συγγραφή τελικής απολογιστικής έκθεσης:** Η φάση αυτή η ως επιστέγασμα των υπόλοιπων δράσεων του έργου του Αναδόχου, κατόπιν μιας σειράς συναντήσεων συντονισμού με εκπροσώπους των εταίρων της Πράξης στην Ελλάδα, θα παρουσιάζει τα συμπεράσματα των ελέγχων, τα διδάγματα από την χρήση

στην πράξη του Οδηγού και ειδικότερα του νέου συστήματος αξιολόγησης, καθώς και συμβουλές / τεκμηρίωση για τη μελλοντική χρήση τους από φορείς/επαγγελματίες του χώρου. Η εν λόγω έκθεση (περίπου 25 σελίδες) θα πρέπει να αποδοθεί (μεταγραφθεί) σε πολλαπλές εναλλακτικές ψηφιακές μορφές, και στις τρεις γλώσσες (ελληνικά, αγγλικά, βουλγαρικά), οι οποίες θα την καθιστούν προσβάσιμη σε διάφορες κατηγορίες ατόμων με αναπηρία και δυσκολίες ανάγνωσης.

Η 2^η Ενότητα Εργασιών περιλαμβάνει συνολικά πέντε (5) Παραδοτέα:

- Π2.1 Αναφορές επισκέψεων πεδίου σε Ελλάδα και Βουλγαρία (*Δομή Ανάπτυξης ΙΚΕ*) – **το παρόν**
- Π2.2 Υλικό επικοινωνίας και προβολής των οικοδιαδρομών (*Europraxis μΙΚΕ*)
- Π2.3 Έκθεση πεπραγμένων για την προώθηση των οικοδιαδρομών της Πράξης (*Δομή Ανάπτυξης ΙΚΕ*)
- Π2.4 Πρακτικά τοπικών εκδηλώσεων και συναντήσεων συντονισμού με τους εταίρους της Πράξης (*Δομή Ανάπτυξης ΙΚΕ*)
- Π2.5 Τελική έκθεση διδαγμάτων (τρεις γλώσσες), διαθέσιμη σε εναλλακτικές προσβάσιμες μορφές (*Europraxis μΙΚΕ*)

Ουσιαστικά λοιπόν, το παρόν Παραδοτέο αφορά στο πρώτο από τα παραπάνω βήματα, δηλαδή, στη διοργάνωση επισκέψεων πεδίου (αυτοψίες) σε Ελλάδα και Βουλγαρία.

Αντικείμενο και σκοπός του Παραδοτέου

Το παρόν τεύχος, σύμφωνα και με τα παραπάνω, αποτελείται από δύο (2) αυτόνομες σύντομες εκθέσεις (βλ. Παραρτήματα) οι οποίες απευθύνονται:

1. Στον Δήμο Νέστου, Δικαιούχο #3 της Πράξης BIO2CARE, ο οποίος κατασκεύασε μια νέα οικοτουριστική διαδρομή για την παρατήρηση της χλωρίδας και της πανίδας του Εθνικού Πάρκου Ανατολικής Μακεδονίας-Θράκης στην περιοχή του Δημοτικού Τμήματος Κεραμωτής, η οποία θα σχεδιασθεί ώστε να είναι επισκέψιμη και για άτομα με αναπηρίες.
2. Στη Διεύθυνση του Εθνικού Πάρκου Rila (φορέα διαχείρισης του Παρκου), Δικαιούχο #7 της Πράξης BIO2CARE, η οποία με χρηματοδότηση από την Πράξη BIO2CARE, αναβάθμισε και βελτίωσε ένα υφιστάμενο μονοπάτι μέσα στη φύση, στην περιοχή των φυσικών καταφυγίων Parangalitsa, ακριβώς πάνω από την πόλη του Μπλαγκόεβγκραντ, ώστε να είναι προσβάσιμο και σε άτομα με αναπηρίες.

Οι παραπάνω φορείς συνεργάστηκαν με την εταιρία μας, διαμοιράστηκαν εμπιστευτικά έγγραφα που αφορούσαν στον σχεδιασμό και στην διεξαγωγή των τεχνικών έργων, καθώς και για τη διοργάνωση των επιτόπιων αυτοψιών στα σημεία όπου υλοποιήθηκαν οι παρεμβάσεις τους, ώστε να λάβουν από την πλευρά μας τυχόν παρατηρήσεις και σχόλια που αφορούν στα ευρήματα των ελέγχων που ολοκληρώθηκαν σύμφωνα με το σύστημα αξιολόγησης του 2^{ου} Μέρους του Οδηγού και γενικότερα προτάσεις για τη μελλοντική βελτίωση της προσβασιμότητας και της φιλικότητας των νέων αυτών διαδρομών στη φύση για το μεγαλύτερο δυνατό εύρος επισκεπτών με αναπηρία και γενικότερα μειωμένη κινητικότητα.

Έτσι, οι εν λόγω εκθέσεις αναφέρουν επιγραμματικά τα ευρήματα των επιτόπιων επιθεωρήσεων των νέων οικοδιαδρομών ως προς τη συμμόρφωσή με τις κατευθυντήριες γραμμές του Οδηγού και περιλαμβάνουν περαιτέρω προτάσεις/συμβουλές προς τους Δικαιούχους #3 και #7 της Πράξης BIO2CARE.

Παράρτημα 1: Αυτοψίες προσβασιμότητας στη νέα οικοτουριστική διαδρομή του Δήμου Νέστου στην Κεραμωτή⁴

Ο Δήμος Νέστου, στο πλαίσιο της Πράξης Bio2Care, κατασκεύασε μια νέα οικοτουριστική διαδρομή για την παρατήρηση της χλωρίδας και της πανίδας στο Εθνικό Πάρκο της Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης, στην περιοχή της Κεραμωτής. Το νέο αυτό μονοπάτι έχει σχεδιαστεί για να προσελκύει διάφορες κατηγορίες επισκεπτών, από λάτρεις της φύσης και μαθητικούς εκδρομείς, μέχρι και κατοίκους της γύρω περιοχής που αναζητούν λίγη άσκηση και επαφή με τη φύση. Βασική προτεραιότητα του Δήμου ήταν το νέο μονοπάτι να περιλαμβάνει υποδομές κατάλληλες και φιλικές και προς τα άτομα με αναπηρίες.

Λίγα λόγια για το Κέντρο Πληροφόρησης Δέλτα Νέστου (αφετηρία της διαδρομής)

Η νέα αυτή διαδρομή συνδέεται άμεσα με τη λειτουργία του [Κέντρου Πληροφόρησης Δέλτα Νέστου](#) που λειτουργεί στην Κεραμωτή από τον [Φορέα Διαχείρισης Δέλτα Νέστου – Βιστωνίδας – Ισμαρίδας και Θάσου](#)⁵.

Εικόνα 1. Η νέα προσβάσιμη διαδρομή έχει κατασκευαστεί δίπλα στο Κέντρο Πληροφόρησης Δέλτα Νέστου στην Κεραμωτή.

⁴ Σημείωση: Το κείμενο είναι στην Ελληνική γλώσσα για τη διευκόλυνση του Δικαιούχου.

⁵ <http://www.fd-nestovistonis.gr>

Μαζί με το δεύτερο Κέντρο Πληροφόρησης που λειτουργεί ο Φορέας στο Πόρτο Λάγος⁶, το προσωπικό του Φορέα παρέχει πληροφορίες για τις προστατευόμενες περιοχές, τις προτεινόμενες διαδρομές (με αυτοκίνητο, ποδήλατο ή με τα πόδια) και οργανωμένες ξεναγήσεις για ορνιθοπαρατήρηση στο Εθνικό Πάρκο Ανατολικής Μακεδονίας-Θράκης το οποίο περιλαμβάνει τις προστατευόμενες περιοχές του Δέλτα Νέστου και τις λίμνες Βιστωνίδα και Ισμαρίδα με συνολική έκταση 930.000 εκτάρια.

Το Κέντρο Πληροφόρησης Δέλτα Νέστου βρίσκεται στο ανατολικό άκρο του Δήμου Κεραμωτής, μόλις 15 χλμ. από τη Χρυσούπολη (έδρα του Δήμου) και 40 χλμ. από την Καβάλα (έδρα της Περιφερειακής Ενότητας), και στεγάζεται σε σχετικά νεόκτιστο ισόγειο κτίριο, με ειδικά διαμορφωμένο προαύλιο χώρο που δίνει τη δυνατότητα πρόσβασης σε άτομα με κινητικά προβλήματα. Η πρόσβασή στο Κέντρο είναι εύκολη, είτε με ιδιωτικό αυτοκίνητο είτε με τα υπεραστικά λεωφορεία Κ.Τ.Ε.Λ. του νομού Καβάλας (δέκα περίπου λεπτά περπάτημα από το κέντρο της Κεραμωτής - Λιμάνι).

Στο Κέντρο Πληροφόρησης ο επισκέπτης έχει την ευκαιρία μέσα από ποικίλες προσεγγίσεις να κατανοήσει τη δομή, τη λειτουργία και τις αξίες των βιοτόπων του Δέλτα Νέστου. Το Κέντρο περιλαμβάνει και μια φωτογραφική έκθεση η οποία αναπτύσσεται σε έξι θεματικές ενότητες, με ενημερωτικά κείμενα και πλούσιο φωτογραφικό υλικό. Ο εκθεσιακός χώρος υποστηρίζεται από αίθουσα προβολής, χωρητικότητας 30 ατόμων, δίνοντας τη δυνατότητα στους επισκέπτες να παρακολουθήσουν διάφορες παρουσιάσεις και ταινίες σχετικά με την περιοχή του Δέλτα Νέστου.

Έτσι, ο Δήμος Νέστου σε συνεργασία με τον Φορέα, σχεδίασαν την εν λόγω οικοδιαδρομή, η οποία είναι κυκλική, δηλαδή ξεκινά και τερματίζει στο ίδιο σημείο, στο Κέντρο. Έτσι, πλέον ο Φορέας έχει τη δυνατότητα να παρέχει μια πιο ολοκληρωμένη εμπειρία στους επισκέπτες του (π.χ., σε σχολεία, γκρουπ ηλικιωμένων, ΑμεΑ, κ.λπ.), η οποία συνδυάζει την επίσκεψη στις εγκαταστάσεις του Κέντρου, την ενημέρωση και την προβολή multimedia με την άμεση επαφή με τη φύση μέσω οικοξενάγησης στη νέα διαδρομή η οποία παρουσιάζει μεγάλο περιβαλλοντικό ενδιαφέρον.

Όπως προαναφέρθηκε, η διαδρομή ξεκινά από το Κέντρο Πληροφόρησης και εκτείνεται βορειοανατολικά μέσω του παρακείμενου δάσους με συνολικό μήκος περίπου 650 μέτρα. Η διαδρομή, πριν τις τελικές της διαμορφώσεις, εμφάνιζε ένα συνολικό κέρδος/απώλεια ύψους της τάξης των +/-15 μ. με μέσες κλίσεις +/-3,8%, με

⁶ Του οποίου η ονομασία είναι «Κέντρο Πληροφόρησης Λίμνης Βιστωνίδας-Ισμαρίδας»

τοπικό μέγιστο στα 21,4% και ελάχιστο στο -14.3%⁷. Ουσιαστικά, πρόκειται για πολύ μικρές διακυμάνσεις, αφού το υψόμετρο κατά μήκος της διαδρομής μεταβάλλεται μεταξύ 1 και 4 μ. μόλις.

Εικόνα 2. Χάρτης Ανύψωσης της νέας διαδρομής (προ παρεμβάσεων).

Πλέον, μετά τις παρεμβάσεις και την εξομάλυνση της διαδρομής, το μονοπάτι είναι τελείως ήπιο, έχει ίσια, σκληρή επιφάνεια, χωρίς ανωμαλίες και με σχεδόν μηδενικές εγκάρσιες κλίσεις καθώς και ελάχιστες κλίσεις τοπικά κατά μήκος της κατεύθυνσης κίνησης.

⁷ Σύμφωνα με στοιχεία από Google Earth

Λίγα λόγια για τις ολοκληρωμένες επιτόπιες επισκέψεις-επιθεωρήσεις στην Κεραμωτή

Δεδομένων των καθυστερήσεων στην υλοποίηση των τεχνικών έργων επί του νέου μονοπατιού⁸, και λόγω του κινδύνου να λήξει η Πράξη BIO2CARE πριν την ολοκλήρωση και παράδοση του έργου, οπότε και δε θα υπήρχε ο απαραίτητος χρόνος για τη διεξαγωγή της επιθεώρησης του μονοπατιού, προγραμματίστηκε σε συνεργασία με τον Δήμο Νέστου και τον Φορέα Διαχείρισης Δέλτα Νέστου – Βιστωνίδας – Ισμαρίδας και Θάσου και ολοκληρώθηκε μια πρώτη επιτόπια αυτοψία στις 24.09.2020. Μετά την ολοκλήρωση της πρώτης επιτόπιας, η ΕΣΑμεΑ αιτήθηκε παράταση της Πράξης η οποία και εγκρίθηκε από τη Διαχειριστική Αρχή, οπότε και υπήρξε εν τέλει ο χρόνος για τη διεξαγωγή και δεύτερης επιτόπιας επί των ολοκληρωμένων παρεμβάσεων στις 27.10.2020.

Εικόνα 3. Αναμνηστική φωτογραφία από την πρώτη επιθεώρηση επί της νέας διαδρομής στην Κεραμωτή (τα τεχνικά έργα βρίσκονταν εν εξελίξει).

Στην πρώτη επιτόπια επιθεώρηση, η οποία διοργανώθηκε σε συνεργασία με τον Δήμο Νέστου, πριν τις επιτόπιες μετρήσεις και τους ελέγχους έλαβε χώρα μια

⁸ Σε σχέση με τις διαγωνιστικές διαδικασίες του έργου, κ.λπ.

στοχευμένη συνάντηση την οποία συντόνισαν τα μέλη της ομάδας έργου (από πλευρά μας) και στην οποία συμμετείχαν:

- Εκπρόσωπος του Συντονιστή Εταίρου της Πράξης, δηλ. από το Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης.
- Εκπρόσωποι του Δήμου Νέστου, δηλ. του **Φορέα Υλοποίησης** του Έργου.
- Εκπρόσωποι του Ανάδοχου του Δήμου Νέστου που ανέλαβε την κατασκευή του μονοπατιού, δηλ. μέλη της **τεχνικής ομάδας υλοποίησης** του Έργου.
- Εκπρόσωποι του Φορέα Διαχείρισης Δέλτα Νέστου – Βιστωνίδας – Ισμαρίδας και Θάσου, δηλ. του **Φορέα Λειτουργίας** του Έργου.
- Εκπρόσωποι του Νομαρχιακού Συλλόγου ΑμεΑ Καβάλας, δηλαδή **αντιπροσωπευτικοί χρήστες** του έργου – **μέλη της ομάδας ελεγκτών**. Στην ομάδα συμμετείχε και ένα άτομο με αναπηρικό αμαξίδιο καθώς και ένα άτομο τυφλό – χρήστης λευκού μπαστουνιού.

Στο πλαίσιο της εν λόγω συνάντησης δόθηκε η ευκαιρία στην ομάδα των ελεγκτών να θέσουν ερωτήματα και να λάβουν απαντήσεις από όλους τους εμπλεκόμενους στο έργο, οι οποίες σχετίζονται με τη συμπλήρωση των φύλλων ελέγχου (βλ. σύστημα Αξιολόγησης- Φόρμες «Α»). Η συνάντηση φιλοξενήθηκε σε χώρο συναντήσεων στο Κέντρο Πληροφόρησης Δέλτα Νέστου.

Εικόνα 4. Συνάντηση με τα ενδιαφερόμενα μέλη (stakeholders) κατά την πρώτη επιθεώρηση επί της νέας διαδρομής στις Κεραμωτή.

Στη συνέχεια, η ομάδα ελεγκτών εφάρμοσε τις τεχνικές επιθεώρησης σύμφωνα με το εν λόγω πρότυπο σύστημα αξιολόγησης της προσβασιμότητας που αναπτύχθηκε στα πλαίσια του BIO2CARE.

Εικόνα 5. Διεξαγωγή επιτόπιων ελέγχων – μετρήσεων (στο νέο σημείο θέασης – κίосκι).

Εικόνα 6. Στη διαδικασία συμμετείχαν αντιπροσωπευτική χρήστες με αναπηρία καθώς και στελέχη των εμπλεκόμενων φορέων (stakeholders).

Στη διαδικασία συμμετείχε άτομο τυφλό (ο πρόεδρος του Νομαρχιακού Σωματίου ΑμεΑ Καβάλας) καθώς και άτομο με αναπηρικό αμαξίδιο. Επίσης, μέρος της διαδικασίας παρακολούθησαν και τα στελέχη του Δήμου και του Φορέα, γεγονός που έδωσε την ευκαιρία στους εκπροσώπους αυτών να συζητήσουν με τους ελεγκτές τα ευρήματα, τις αδυναμίες και τις πιθανές τους επιπτώσεις σε διάφορες κατηγορίες επισκεπτών γεγονός που αφύπνισε το ενδιαφέρον τους να αποκαταστήσουν μια σειρά από ζητήματα που εντοπίστηκαν το συντομότερο δυνατό, ακόμα και πέρα από τον κύκλο ζωής της Πράξης.

Εικόνα 7. Κατά την πρώτη επιθεώρηση το έργο ήταν σε εξέλιξη τ

Δεδομένου ότι τα τεχνικά έργα ήταν σε εξέλιξη (βλ. παραπάνω), πολλές παρατηρήσεις-επισημάνσεις μπόρεσαν να ληφθούν υπόψη από την τεχνική ομάδα και εν τέλει να συμπεριληφθούν στο έργο που παραδόθηκε.

Οι ολοκληρωμένες παρεμβάσεις, στο σύνολό τους, ελέγχθηκαν εκ νέου σε αυτοψία που διεξήγαγε η ομάδα των ελεγκτών μετά την τελική παράδοση του έργου. Κάποιες από τις επιπλέον επισημάνσεις προς τον Δήμο οι οποίες προέκυψαν κατά την τελική επιθεώρηση συνοψίζονται ως εξής:

Πλάτος μονοπατιού

- μεγαλύτερο του 1,5μ σχεδόν σε όλο το μήκος του (με μικρές παρεκκλίσεις). Δεν επιτρέπει διασταύρωση

Χειρολισθήρες

- αριστερά 75εκ, δεξιά 90εκ. Επιφάνεια χειρολισθήρα που δεν επιτρέπει τη χρήση του (ιδιαίτερα αδρή).

Κάδος

- σε ύψος 70εκ. Ιδιαίτερα χαμηλό.

Παγκάκια

- Παγκάκι 1:
 - ύψος 45 εκ. – πλάτος καθίσματος 38εκ, ύψος πλάτης 40εκ.
 - χώρος μεγαλύτερος του 1,5μ. περιμετρικά
- Παγκάκι 2:
 - ύψος 45 εκ. – πλάτος καθίσματος 36εκ, ύψος πλάτης 38εκ.
 - χώρος 90εκ. αριστερά δεξιά
- Παγκάκι 3:
 - παρόμοιες διαστάσεις
 - χώρος αριστερά 85εκ., δεξιά 95εκ.
- Παγκάκι 4:
 - παρόμοιες διαστάσεις
 - αριστερά – δεξιά 1,30.
- Παγκάκι 5:
 - παρόμοιες διαστάσεις
 - χώρος μεγαλύτερος του 1,2μ.
- Παγκάκι 6:
 - παρόμοιες διαστάσεις
 - χώρος μεγαλύτερος του 1,5μ.

Πινακίδα WC στα 1,4μ.

Κιόσκι

- Πινακίδα 60 – 1,45 από το επίπεδο, γράμματα 0,8εκ.
- Κάδος 2 στα 72εκ.

- Κάγκελο περιμετρικά από το κιόσκι στα 75εκ.
- Ράμπα μήκους περίπου 60εκ., 11% περίπου κλίση. Εύκολη στην ανάβαση
- Είσοδος στο κιόσκι με διάδρομο 1,9μ.
- Πινακίδα στο ξύλο στα 1,35μ.

Κτίριο

- Πλάτος πεζοδρομίου 1,1μ., 8 – 9 εκ. ρείθρο
- Ταμπελάκι πάρκινγκ στα 1,55

Εντός του κτιρίου - Αίθουσα συνεδριάσεων

- Μετακινούμενα έπιπλα
- Ελεύθερο ύψος 75εκ στα τραπέζια
- Βάθος 55εκ.
- Μήκος > 80εκ.
- Διάδρομοι μεγαλύτεροι του 1,5μ. αν αφαιρεθούν οι καρέκλες
- Διάδρομος δίπλα από βάθρο 82εκ.
- Χώρος μπροστά από βάθρο 1μ.
- Υπολογιστής στα 95εκ.
- Κενό για πόδια 58εκ. πλάτος, 60 ύψος.
- Ύψος εισόδου χώρου 2,12

Την παρούσα έκθεση συνοδεύουν, ως μέρη του παραδοτέου Π2.1, τα εξής:

- ένας (1) συμπιεσμένος φάκελος στον οποίο περιλαμβάνονται τα **συμπληρωμένα φύλλα ελέγχου** βάσει του συστήματος αξιολόγησης BIO2CARE,
- ένας (1) συμπιεσμένος φάκελος στον οποίο περιλαμβάνονται **βίντεο, φωτογραφίες και λοιπό υλικό από τις αυτοψίες** στην Κεραμωτή και
- ένα αρχείο PowerPoint στο οποίο συνοψίζονται τα **ευρήματα της αξιολόγησης** της νέας οικοδιαδρομής του Δήμου Νέστου στην Κεραμωτή.

Παράρτημα 2: Αυτοψία προσβασιμότητας στη νέα οικοδιαδρομή της Διεύθυνσης Εθνικού Πάρκου Rila⁹

New eco-trail accessible to persons with reduced mobility

The [Rila National Park Directorate in Blagoevgrad](#), as one of the beneficiaries of the [BIO2CARE project](#), received [Programme funds](#) for creating an **accessible eco-trail** at an area known as [Parangalitsa Nature Reserve](#), just 30 Km away from the center of Blagoevgrad, heading a northeast direction, and about half kilometer after the [Kartala Ski Resort](#)¹⁰.

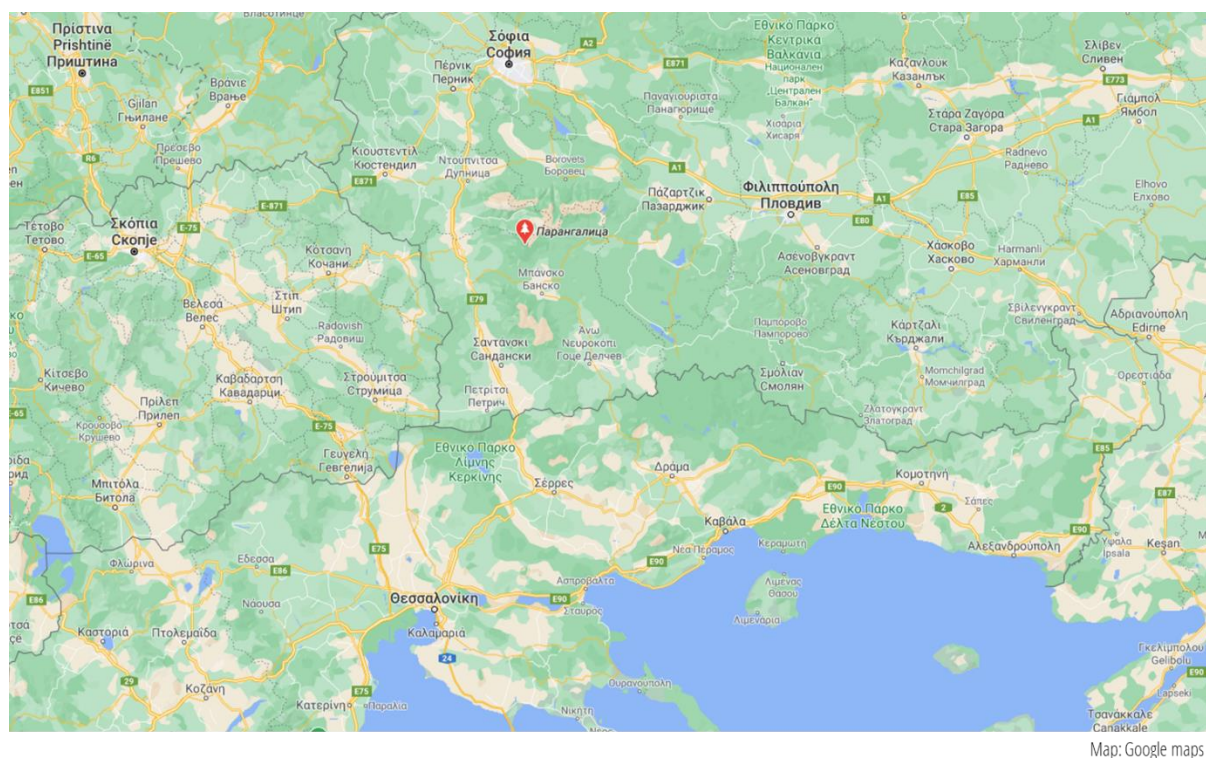

Figure 1. Part of an existing eco trail in Parangalitsa is to be reconstructed to ensure accessibility for persons with disabilities (30 km from Blagoevgrad, 130 km from Sofia, 225 km from Thessaloniki and 280 km from Nestos-Keramoti)

More specifically, part of an existing E4 trail that starts at the borders of the Parangalitsa Nature Reserve, at one of the 8 entrance to the Rila National Park, and continues deeper into the protected areas, was improved in order to improve the access conditions for various types of visitors with disabilities and thereby “open the doors” to the reserve for all.

⁹ Μετάφραση στα Αγγλικά: Onsite accessibility inspection at the new eco path of the Rila National Park Directorate. Σημείωση: Το κείμενο είναι στην Αγγλική γλώσσα για τη διευκόλυνση του Δικαιούχου.

¹⁰ A 2-star hotel that provides ski-to-door access with 3 lifts and accommodation with a restaurant, free private parking, a bar and a garden.

When approaching the area, the visitors first encounter a welcome / bird watching area with picnic tables, chemical WC, etc. Around this area the visitors may leave their cars (note: there are no marked spaces for parking) and continue on foot.

Figure 2. The reconstructed part of the eco trail in Parangalitsa is around 200 m long.

After around 170 m, and after getting around a vehicle road closure gate, the visitor will meet at the left hand side a refuge/guest house [Фургон картала](#), and right after, just 30 m away, on the right hand side, the entrance of the new eco trail¹¹.

Figure 3. After getting around a vehicle road closure gate the visitors meet on their right the entrance/starting point of the new eco-trail.

¹¹ Small vans carrying wheelchair users or small groups with mobility issues may reach this point and allow passengers to disembark right at the entrance of the path.

The improved part of the trail has a length of 200 m. After that, the path continues deeper into the protected area, but it gets more and more difficult and inaccessible. Therefore, wheelchair users or blind visitors, for instance, are suggested at the end of the improved part to make a turn and head back to the entrance/exit, this completing in total a distance of around 400 m.

On the way back, and after exiting the new eco-trail, at about 150 m, the visitor can turn left and then reach, after another 100 m, reach a building which belongs to the Bulgarian Academy for Research and which hosts some of the offices/services of the Rila National Park Directorate, thus acting in a way as branch of the Blagoevgrad Visitor Information Center.

New Visitor Information Centre in Blagoevgrad

Nowadays that the works have been completed, a wide range of visitors, including several categories of persons with reduced mobility, are given the chance to enjoy the eco-trail and get introduced to the history of the Parangalitsa Reserve and its values, its precious plant and animal life, and habitats.

The [Rila National Park Directorate in Blagoevgrad](#) may organize guide tours that usually start from its new Visitor Information Centre in Blagoevgrad, which was also constructed in the context of the BIO2CARE with funds from the Programme. This is a new, fully accessible building right next to the central offices of the Rila National Park Directorate in Blagoevgrad.

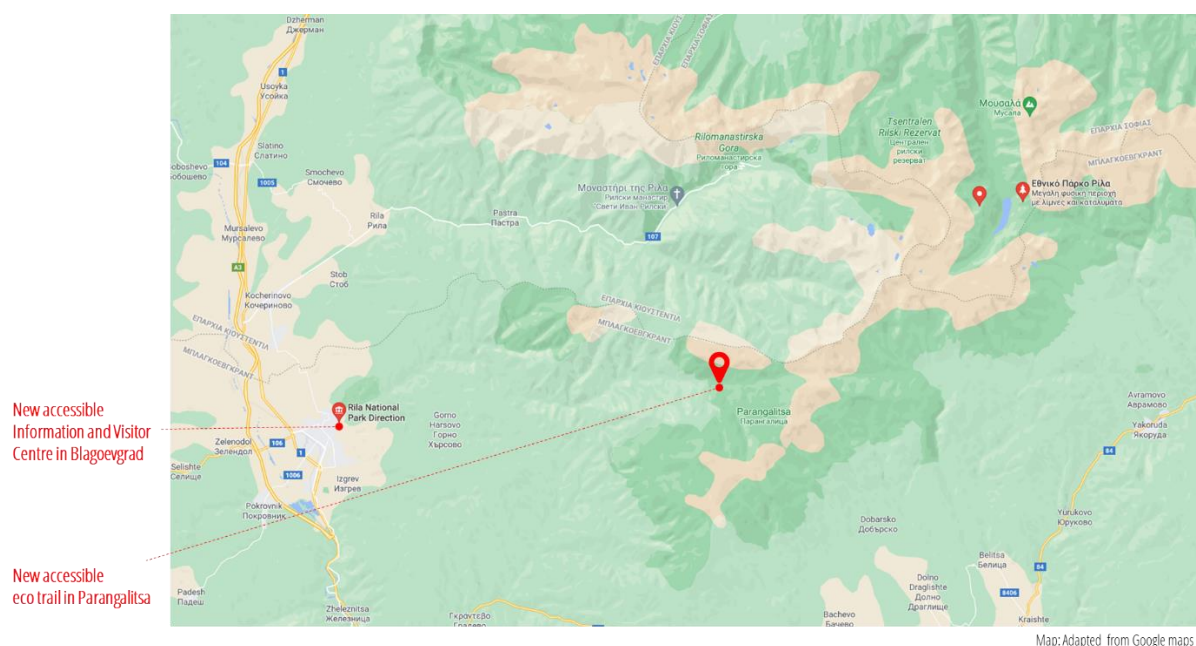

Figure 4. The new Information and Visitor Center of the Rila NPD will be built in Blagoevgrad.

INTERREG V-A COOPERATION PROGRAMME GREECE – BULGARIA 2014 – 2020

Figure 5. The new Center is 28 km away from the new eco-trail in Parangalitsa.

Actually, this is the 3rd Information and Visitor Center under the management of the Rila NPD and its main function is to inform the visitors about the natural values of the Park (flora, fauna, forests, special sites) and the tourist trails, the rest areas and the behavior rules within the protected territory. The building of the new Center has two floors. The first floor features a multi-functional hall with a capacity of 40 people, for handling educational and interpretation programs, making presentations, showing films and multimedia to tourists, students and pupils, partners, etc. The whole floor is meant to be accessible to people with reduced mobility. For the ones with vision limitations, there are publications available in Braille, special lectures and expositions showing the Rila National Park in an innovative way. The second floor nowadays serves the administrative needs of the Rila NPD.

Figure 6. The new Center in Blagoevgrad is fully accessible, and features a multi-functional hall and special publications in Braille.

A few words about the conducted accessibility inspections

After the works by the Rila NPD were completed both at the new eco-trail and the new Center were completed, a team of experts from Greece arranged, despite the COVID-19 restrictions, to travel to Blagoevgrad during 29-31 October 2020 and conduct a full inspection using the **BIO2CARE Accessibility Inspection System** that is presented in Part II of the [Guidebook for Accessible Nature Trails](#).

More specifically, due to the COVID-19 restrictions, the visit to Blagoevgrad for conducting the inspections in question was scheduled and cancelled several times, and due to the risk that the BIO2CARE project would expire before the completion of the inspections, the BIO2CARE consortium applied for an extra project duration prolongation. The request was approved by the Managing Authority, giving us enough time to plan and perform the inspections in question. However, some members of the team, and especially the persons with disability¹², cancelled their participation as the national authorities advice the members of the vulnerable groups to avoid traveling during the periods of excess outbreak of pandemic.

Figure 7. Right before the on-site inspections, a targeted meeting took place at the new Center of the Rila NPD, and the auditors were introduced to the Parangalitsa Protected Area and background of the works at the new eco-trail.

¹² E.g., three (3) members/representatives of the Prefectural Association of the Disabled of Kavala, including a person in a wheelchair and a blind person/user of a white cane.

The on-site inspection was organized in collaboration with the Rila NPD. Right before the on-site visit, a targeted meeting took place with members of our project team (i.e., the inspectors). During this meeting, the team of auditors was given the opportunity to ask questions and receive answers from all those involved in the Rila project, which are related to the completion of the check forms/questionnaires (see Evaluation system - Forms "A"). The meeting was hosted the new Center of the Rila NPD.

Therefore, after the meeting, the audit started with inspecting the new Center as it shall often serve as the starting point for various visits to the new eco-trail, and therefore is considered somehow connected to the eco-trail.

Figure 8. The audit started with inspecting the new Center in Blagoevgrad and thereafter the new eco-trail.

Then, the audit team was guided to the area of the new eco-trail and started the inspections applying the techniques specified in the Accessibility Inspection System

developed by BIO2CARE. Members of the Rila NPD followed closely the process, which gave us all the opportunity to discuss with the auditors the findings, the identified weaknesses and their possible effects on various categories of visitors. As a result, the interest of the representatives aroused and felt strongly that there is a need to restore some of the issues that were identified as soon as possible, even beyond the life cycle of the BIO2CARE project.

Figure 9. Commemorative photo from the accessibility inspection on the new eco-trail in Parangalitsa.

Overview of the inspection findings

Center

- there is parking space; yet there is no space specially marked/reserved for vehicle of persons with disabilities
- access to the building is via an external ramp
- the ramp is connected to the parking space through a cobbled path that exhibits locally some severe damages; narrow passage 70 cm wide with healthy paving
- the ramp has an opening of 1,1 m, is 3,3 m long and has a slope of 7°

- the handrail (semicircular) is on both sides: height 90 and 76 cm (double), width: 5 cm
- after the ramp and before the entrance door, there is a free rotation surface: 2.10 × 2.20 m
- door opening: 1 m, small imbalance (step): less than 2 cm; door height: 2 m in length 36 cm
- Project funding sign (on the left of the door); width: 1 m, height zone: 1,33 – 2,03 m, 15 cm from wall finish

Eco-trail: Upon arriving (welcome / bird observation area)

- 4 kiosks with benches, a point for bird watching, an area for trainings/presentations, bicycle parking space and WC
- level wheelchair access to all constructions
- 2 out of 4 kiosks have level paving inside, and enough space for movement and turning with a wheelchair
- The WC is chemical toilets, which are not wheelchair accessible (step/barrier 16 cm high). The WC is sheltered, with an opening that is 90 cm wide, yet the chemical toilet's door has a limiting opening of 67 cm.

Eco-trail: Right before the path entrance

- vehicle road closure gate (50 m before the path entrance), which is locked; yet there is a free opening of 1.5 m that allows wheelchair users to get around
- parking for passengers disembarking from a mini-van: 5 × 6 m.
- access through a path with pressed soil and gravel, 1.70 m long
- 1.20 m free wheelchair rotation area

Eco-trail: Path entrance (bridge/ramp)

- the entrance to the path is through a wooden bridge/ramp
 - length: 21 m
 - minimum opening: 1.30 m wide
 - handrails at both sides, at 95-100 cm from the floor, handle diameter: 20 cm with uprights every 1 - 2 m; the left-hand railings have multiple plastic labels with Braille indicating turns which act as guides for the blind).
 - max raise from the ground approx. 70 cm
- there is signage
 - 1st sign with Braille (route name) at a height zone of 1 - 1.30 m (has legible the International Access Sign)

INTERREG V-A COOPERATION PROGRAMME GREECE – BULGARIA 2014 – 2020

- 2nd sign with route name at a height zone of 1.52 - 1.82 m, on a pile, outside the path at a distance of 70 cm (has legible the route name in English and Bulgarian). Signs: width: 42 cm
- at a distance of 3 m from the wooden bridge (at the left): there is a sign (illegible from 3 m) of financing, placed at a height zone of 1.60 - 1.90 m, width: 42 cm.
- opening with benches and information boards
 - on the bridge there is an opening of 1.40 × 5.90 m and inclination in all directions below 2°
 - there is one bench that is placed in the middle of the opening, in extension of the bridge's path, on the left-hand side; the bench is 1.50 m long, with a seat height 51 cm and a seat depth 46 cm.
 - on the left and the right of the bench there are two information boards with information about the new trail. The left one, where the handrailing is lowered to 90 cm (from approx. 2m), is in Braille and the right one in English and Bulgarian.
- **note:** there are locally protruding branches (on the left-hand side, i.e., on the side of the guides for the blind)
- the exit from a bridge is level, through compacted soil that continues in natural soil with grass and leaves.

Eco-trail: Path

- lightly uphill path, 200 m long (approx.)
- the path width varies between 2.20 - 2.50 m
- max. inclination at 10°
- compacted / natural soil with grass and leaves
- the path has handrails on one side (left side, when entering) at a height that varies between 1.10 and 1.20 m.
- the handrailing form a protection fence as they also have a second horizontal bar at a height of 55 cm (of same width: 6.5 cm)
- rest areas (benches attached to the fence/railings):
 - there are warning signs in Braille (plastic labels), each time at 90 cm before each bench
 - 1st at 32 m from the end of the entrance bridge/ramp: 1,60 m long, with a seat height 39 cm and a seat depth 28 cm.
 - 2nd after another 35 m; has similar dimensions; the pathway in between has locally, after 15-20 m, some stones - rocks that protrude from the soil at a height of 4 - 5 cm, leaving an opening for wheel movement around 85 cm wide; the slope locally reaches 6-7°

- 3rd after another 40 m; has similar dimensions; the pathway in between has locally, after 20 m and after 25m, two slightly hard passages due to rocks that protrude from the soil and creating a slope of 10° (some wheelchair users may need assistance to get through these parts)
 - 4th after another 35 m; has similar dimensions; no significant obstacles in between
 - 5th after another 35 m; has similar dimensions; here, right in front of the bench the ground is rocky for at least 6m making it a slightly difficult access point overall; after the bench, at a distance of 22 m, the path gets even wider, and there is an information sign (at the right hand-side), at a point about 2.5 m away from the path, with difficult access for blind visitors and for wheelchair users; the sign is 1 m wide and placed at a height zone of 93-163 cm
 - 6th after another 35 m; 1,40 m long, with a seat height 48 cm and a seat depth 28 cm.
- the **end of the accessible** path is marked with 2 more information boards (similar to those on the entrance bridge/ramp, i.e., in Braille and in English/Bulgarian); **note:** the sunshade of the boards is quite low at 1,93 m from the ground.
 - the path (the old part) continues with natural soil and grass, relatively smooth for another 70 m until a second bridge; this part has locally some points with tree roots that protrude, yet without creating a significant problem; the path here is 2,5 - 3 m wide until the entrance of the 2nd wooden bridge; this bridge is 4 m long, without slopes, and with a free opening of 1,04 m.
 - at 25 m follows a 3rd bridge; the path to it has a local slope for about 1,5 m about 12° and also some stones and roots that protrude for 2-4 cm high; the path is 1,1 m wide with a narrow passage of 80 cm, after 19 m, due to rocks; the bridge has a protection fence in front (length 1,8 – 3,50 m), is about 9,5 m long, has a free opening of 1,60 m and handles at both side at 92 - 95 cm from the floor of the bridge.
 - finally, there is a 4th bridge at about 50 m, elevated with 2 steps: 20 cm plus 12 cm; right after this bridge, access is prohibited (restricted protected area for which access may be granted only upon special permission.)

This report is accompanied, by the following:

- one (1) compressed envelope containing the **completed check sheets**,
- one (1) compressed file with **photos and other material** from the **accessibility audits** in Blagoevgrad and Parangalitsa, and
- a **PowerPoint file** which summarizes the **findings of the audits**.